

Inventarierea averii familiei regale române. Primele măsuri ale noului regim (III)*

Mirela Tîrnă

Keywords: *Romanian Royal House; King Mihai of Romania; Communist Romania*

9. <1948, aprilie, 2, Sinaia>. Raportul final al Comisiei de expertiză și inventariere a bunurilor artistice foste regale, semnat de prof. George Oprescu – președinte și Radu Bogdan – secretar.

COMISIUNEA DE EXPERTIZĂ ȘI INVENTARIERE A BUNURILOR ARTISTICE FOSTE REGALE Sediul Central Castelul Peleş-Sinaia

RAPORT

În ordinul Comisiunii de Expertiză și Inventariere a bunurilor artistice ale fostei case regale, subsemnații Profesor universitar George Oprescu în calitate de Președinte și Radu Bogdan în calitate de Secretar General al sussemnatei Comisiuni, înaintăm prin cele ce urmează raportul nostru final de activitate.

Comisiunea noastră și-a început lucrările în ziua de 19 Ianuarie 1948 și le-a încheiat în ziua de 2 Aprilie 1948.

În tot acest interval Comisiunea a depus o activitate intensă pe domeniul Peleş-Sinaia cu cele trei castele, pe domeniul Bran cu anexele și parțial pe domeniul Săvârșin, Au fost, de asemenea, rapid trecute în revistă, pentru o viitoare orientare fostele palate regale aflătoare în București, în Calea Victoriei, la Cotroceni, pe Șos. Kiseleff, precum și imobilul din str. Andrei Mureșanu No. 3.

Comisiunea și-a încheiat integral activitatea în două din unitățile menționate și anume: pe domeniul Castelului Peleş-Sinaia și pe domeniul Castelului Bran cu anexele.

Privitor la activitatea depusă pe domeniul Peleş-Sinaia, subsemnații menționăm în numele întregii Comisiuni următoarele:

Operațiunile efectuate de Comisiune aveau drept obiectiv:

- 1) Cercetarea și expertiza obiectelor de artă;
- 2) Inventarierea obiectelor de artă;
- 3) Întocmirea de fișe de studiu pentru fiecare obiect important în parte;
- 4) Referire asupra condițiilor necesare unei bune păstrări a respectivelor obiecte de artă;

5) Acordarea concursului necesar organelor de control și inventariere ale D.G.C.E. din M.I.C. aflătoare pe domeniul Castelului Peleş-Sinaia.

În cadrul îndatoririlor mai sus menționate putem preciza:

---

* A se vedea "Revista Arhivelor. Archives Review" 88 (2011), 1, p. 251-269; 89 (2012), 1, p. 218-238.

Au existat 20 de sectoare doferind prin obiect, în ceea ce privește operațiunile de inventariere. Comisiunea noastră, luând notă de situația impusă de teren, s-a împărțit deci în 20 secțiuni grupate după caracteristica materialului ce urma să fie cercetat. Am avut astfel secțiunile:

1) Pictură principală cu simbolul P. întrunind picturile de mare valoare universală precum și operele mai însemnate din câmpul artei noastre naționale.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dnii: Prof. George Oprescu, K. H. Zambaccian și Dna Teodora Voinescu, asistentă universitară, ultima îndeplinind totodată și funcția de secretară a secțiunii respective.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	301
- Pelișor.....	279
- Foișor.....	17

Total..... 597

2) Pictură secundară cu simbolul P.S. întrunind picturile de mai mică însemnătate dar totuși vrednice de luat în seamă.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dna Teodora Voinescu și Dl. Costin Ioanid, secretariatul respectiv îndeplinindu-l dl. Costin Ioanid.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	233
- Pelișor.....	69
- Foișor.....	42

Total..... 344

3) Pictură fără valoare cu simbolul F.F.V., întrunind picturi, desene, gravuri, litografii, fără altă valoare decât aceia în măsură să le-o confere materialul privind pânzele, rama și sticla. Comisiunea noastră s-a ocupat de aceste obiecte în urma dorinței exprese formulată de organele de control și inventariere din D.G.C.E. din M.I.C.

În cadrul acestei secțiuni a lucrat ca expert Dl. Costin Ioanid, asistat fiind în operațiunile de secretariat de Dra E.L. Siegler și de Dna Liana Maxy.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	1160
- Pelișor.....	283
- Foișor.....	14

Total..... 1457

4) Gravură cu simbolul G. întrunind operele vrednice de menționat în câmpul gravurii universale.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dnii: Prof. George Oprescu, Costin Ioanid, operațiile de secretariat efectuându-le Dra E.L. Siegler.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	261
- Pelișor.....	25
- Foișor.....	20

Total..... 306

5) Icoane cu simbolul I., întrunind toate icoanele aflătoare pe domeniul respectiv.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dl. Prof. George Oprescu și Dna Asistentă Teodora Voinescu, ultima îndeplinind și operațiunile de secretară.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	161
- Pelişor.....	40
- Foişor.....	32
Total.....	233

6) Alămuri și argintărie cu simbolul A., întrunind obiectele de argint, aramă, alamă sau alte metale însemnate prin valoarea lor artistică.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dl. Prof. George Oprescu și Dna Teodora Voinescu, ultima și în calitate de secretară, fiind secondată pentru o parte din operațiuni de Dna Liana Maxy.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	301
- Pelişor.....	89
- Foişor.....	125
Total.....	515

7) Vase de cositor cu simbolul Cos., întrunind vase de cositor din diverse epoci.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dl. Prof. George Oprescu și Dna Teodora Voinescu, ultima și în calitate de secretară.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	233
- Foişor.....	5
Total.....	238

8) Mobilier cu simbolul M., întrunind diferite mobile de preț sau cu caracter artistic.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul ca experți Dnii Prof. George Oprescu și Mac Constantinescu, Jean Baras, funcțiunile secretariatului îndeplinindu-le la început Dna Santa Iordan și mai apoi Dna Elena Constantinescu.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	429 plus Casa Cavalerilor 4
- Pelişor.....	19
- Foişor.....	83
Total.....	535

9) Vitralii cu simbolul V. întrunind vitraliile mai importante ale Castelului Peleş.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat ca experți Dnii Prof. George Oprescu și Mac Constantinescu, funcția de secretară îndeplinind-o Dna Elena Constantinescu.

- Peleş..... 210 |

10) Secția lămpi, ceramice, fildeșuri, jaduri, semi prețioase, etc. cu simbolul L.C., întrunind obiectele de mare valoare sau cu caracter artistic deosebit, precum și cele pentru care organele de inventariere și control ale D.G.C.E. din M.I.C. și-au declinat competența.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul ca experți dl. Jean Baras, asistat fiind în prima lună de zile de Dna Santa Iordan ca secretară, iar mai târziu, când o parte din operațiunile acestei secțiuni au trebuit să fie reluate, de Dna Leonie Bogdan, care a încheiat toate operațiunile de secretariat ale acestei secțiuni.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	893
- Pelişor.....	216

- Foișor.....235

Total.....1344

11) Obiecte de vitrină cu simbolul C.V. întrunind diverse obiecte de vitrină comportând un caracter artistic sau indicând o valoare comercială ridicată precum: bijuterii de familie, medalioane, miniaturi, decorații, precum și toate obiectele de vitrine sau sertarele din cuprinsul respectivelor castele.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul Dnii Prof. George Oprescu, Jean Baras, Prof. Emil Condurachi, secretariatul îndeplinindu-l dl. Prof. Emil Condurachi pentru obiectele expertizate de dl. Prof. George Oprescu și Dna Leonie Bogdan pentru obiectele expertizate de dl. Jean Baras.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....636

- Pelișor.....4

- Foișor.....11

Total.....651

12) Ceramică populară cu simbolul C.P., întrunind diverse vase și căni nu de mare valoare comercială, dar nu lipsite de interes artistic, mai ales din punct de vedere folcloric.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat Dl. Prof. George Oprescu ca expert și dna Liana Maxy ca secretară.

Totalul numerelor e inventar înregistrate:

- Peleş.....163

13) Covoare și tapiserii cu simbolul C., întrunind toate covoarele de valoare aflătoare pe domeniile Sinaia, Bran și Săvârșin, precum și cele pentru care organele de control și inventariere ale D.G.C.E. din M.I.C. și-au declinat competența.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul Dl. T. Tuduc ca expert și Dna Leonie Bogdan ca secretară.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....346

- Pelișor.....144

- Foișor.....35

Total.....525

14) Costume naționale cu simbolul C.N., întrunind toate costumele naționale, țesăturile și broderiile aflătoare în castelul Pelișor.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul Dl. Teodor Tuduc ca expert și Dna Liana Maxy ca secretară.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Pelișor.....156

15) Arme fără simbol, întrunind armurile și obiectele din sala de arme a Castelului Peleş precum și cele asemănătoare din Castelele Pelișor și Foișor.

În cadrul acestei secțiuni a lucrat ca expert și secretar Dl. Prof. Emil Condurachi

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....287

- Pelișor.....5

- Foișor.....12

Total.....304

16) Medalii cu simbolul Med., întrunind medaliile aflătoare pe întreg domeniul Castelului Peleş – Sinaia.

În cadrul acestei secțiuni a lucrat ca expert și secretar Dl. Prof. Emil Condurachi

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....	331
- Pelișor.....	6
- Foișor.....	3
Total.....	340

17) Sculptura cu simbolul S. pentru sculptura interioară și S.E. pentru sculptura exterioară, întrunind toate sculpturile din interioarele celor trei Castele precum și cele din exteriorul lor aflătoare pe întreg domeniul Peleş – Sinaia, cât și la Bran și Săvârșin.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul dl. Prof. George Oprescu, dl. Ioan Jalea și dl. Mac Constantinescu ca experți, Dna Liana Maxy și Elena Constantinescu (pentru operațiunile de la Bran) îndeplinind funcțiunea de secretare.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş S. și S.E.....	331
- Pelișor idem.....	34
- Foișor S.....	23
Total.....	388

18) Biblioteca cu simbolul B., întrunind toate cărțile și revistele aflătoare pe domeniul Peleş – Sinaia și Bran.

În cadrul acestei secțiuni și-au dat concursul Dnii Radu Bogdan pentru operațiunile de expertiză și evaluare și Dnele și Dnii Constanța Nicolescu, Teodora Soreanu, Alexandra Condurachi, Gretta Ștefănescu, asistent universitar Edgar Papu Prof. Dragomirescu Gheorghe, pentru acțiunile de biblioteconomie și inventariere.

Totalul numerelor de inventar înregistrate pentru 19839 cărți, broșuri și reviste aflătoare pe întreg domeniul Sinaia, precum urmează:

- Peleş.....	7392
- Pelișor.....	1284
- Foișor.....	1740
- Casa Arh.....	374
Total.....	10790

19) Manuscrise regale cu simbolul M.....(urmează inițiala regelui respectiv), întrunind literatura manuscrisă a fostelor regine ale României, Elisabeta și Maria, precum și alte scrieri manuscrise în legătură cu preocupările lor literare.

În cadrul acestei secțiuni a lucrat Dna Constanța Nicolescu.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş.....188 plus 1 plic conținând scrisorile autografe ale lui Frederik cel Mare și Frederik Wilhelm al Prusiei, în număr de 26 buc.

20) Fotografii cu simbolul F. și F.D. (fotografii, documente, clișee și hărți), întrunind, fie fotografiile de familie, fie fotografiile documentare.

În cadrul acestei secțiuni au lucrat Dnii Costin Ioanid, Dna Constanța Nicolaescu, Dna Liana Maxy și Dra E.L. Siegler, toți aceștia îndeplinind și funcția de secretari.

Totalul numerelor de inventar înregistrate:

- Peleş (F.D.).....	32
- Pelișor (F.).....	257

- Foișor (F.).....	184
Total.....	473

Totalul general al numerelor de inventar înregistrate numai pe domeniul Peleş-Sinaia se ridică la cifra 19758. În această cifră nu sunt cuprinse toate obiectele pe care le-am cercetat având în vedere că sub un singur număr de inventar pot figura uneori chiar și câteva zeci de obiecte, atunci când este vorba de piese perechi, asemănătoare sau făcând parte dintr-un același serviciu.

Ajutați de secretarii respectivi, experții Comisiunii noastre au întocmit în total 7280 fișe de studiu privind operele de artă mai importante din punct de vedere al valorii sau al caracterului lor.

În plus, au fost executate peste 850 de fotografii privind obiectele de interes și caracter artistic deosebit. Toate operațiunile de fotografiere au fost îndeplinite de dl. Aurel Bauh, membru al Comisiunii noastre. În legătură cu aceasta ne îngăduim să atragem forurilor respective atențiunea asupra faptului că fișele de studiu nu au valoare integrală fără anexarea fotografiei în cauză, și nici fotografiile depozitate de fișe nu-și îndeplinesc rostul, de aceea menționăm că este absolut necesar ca atunci când toate fotografiile vor fi executate, subsemnații să supraveghem operațiunile de anexare a acestor fotografii la fișele respective, operațiuni ce nu pot fi îndeplinite decât de un specialist (un legător de cărți).

Cu ocazia operațiunilor efectuate pe teren, Comisiunea noastră a constatat că o bună parte din picturi mai cu seamă, dar și din mobilier, ceramică, jaduri, fildeșuri, covoare, cărți, documente etc., sunt demne de un muzeu național. Operele prezentând această calitate au fost îndeobște specificate în fișele întocmite de experți.

Comisia noastră constată de asemenea, lipsa din actualul patrimoniu artistic al fostei coroane a o seamă de piese de artă importante printre care menționăm îndeosebi: șase tablouri de El Greco, un tablou atribuit lui Francois Clouet, unul atribuit lui Tintoretto, un tablou de Rembrandt precum și alte câteva opere mai puțin importante.

Comisiunea atrage de asemenea atențiunea asupra faptului că etichetele de metal aflătoare pe ramele diverselor picturi din interiorul castelelor Peleş, Peleşor sau Foișor, nu trebuie luate în considerare, indicațiile lor cu privire la atribuțiunea operei respective fiind de cele mai multe ori eronate.

În ceea ce privește modul de conservare al obiectelor de artă asupra cărora Comisiunea a avut ocazia să-și îndrepte cercetările, ne îngăduim să atragem luarea aminte a forurilor competente asupra condițiunilor de îngrijire și conservare cu totul neprielnice la care sunt supuse în prezent obiectele de artă (în deosebit picturile) din castelele pe care le-am cercetat. Întrucât aerisirea și curățirea nu se mai efectuează zilnic ca în trecut și deoarece încăperile în care se află aceste opere de artă sunt uneori ermetic închise sau sigilate pe perioade mari de timp, variațiunile de temperatură și umiditate atmosferică, cât și insectele, moliile, liliicii, șoarecii etc. riscă să deterioreze bunuri de excepțională valoare.

Am constatat de pildă deteriorarea, deocamdată numai ușoară, a unui tablou de mare valoare din castelul Peleş, unde se află covorul cel mai de preț pe care l-a posedat fosta coroană, am găsit moliile. În sala maură a castelului Peleş zboară liliicii în voie. În subsolul aceluiași castel am găsit un tablou de mari dimensiuni și foarte important, de Ribera, acoperit de un început de mucegai. În lăzi au fost găsite cărți roase de șoareci. Praful care se depune constituie și el un agent distrugător.

În consecință, în deplinul asentiment al tuturor experților Comisiunii noastre, credem că se impune cu imperioasă necesitate luarea unor cât mai judicioase și rapide măsuri pentru conservarea tuturor acestor bunuri de artă și pentru prevenirea eventualei lor deteriorări, fapt care ar provoca pagube imense Statului.

În aceeași ordine de idei, ne îngăduim să menționăm necesitatea ca toate operele a căror restaurare a fost întreruptă, să fie cât mai urgent și definitiv restaurate iar cele a căror restaurare nu a fost încă începută, dar se dovedește necesară, să fie și ele supuse acestor operațiuni. În caz contrar aceste opere vor continua să se deterioreze, pierzându-și pentru totdeauna valoarea.

Opinia noastră indică drept persoana cea mai competentă a continua și întreprinde noi operații de restaurare pe expertul restaurator Vermeer (stabilit în Italia), care a procedat și în trecut la restaurarea tablourilor provenind din colecția fostei coroane, îndeplinind aceste operațiuni în optime condițiuni.

Ne îngăduim să sugerăm onor. Forurilor superioare să dispună o repartizare a obiectelor de mai puțină importanță dar nu lipsite de un interes cultural artistic (de ex. copii după tablouri celebre, reproduceri, litografii, etc.) către Instituții de învățământ și cultură cum ar fi seminariile universitare, școlile de toate gradele, ateneele populare, bibliotecile sau orice alte instituții de cultură asemănătoare.

Credem de asemenea că este indicat să atragem luare aminte asupra faptului că o necontinuare la timp a inventarierii și cercetării bunurilor aflate pe domeniile foste ale coroanei, pe care încă nu am avut răgazul să le cercetăm, ar putea să dăuneze condițiilor de conservare și de întreținerea acestor bunuri.

Rezultatele activității noastre sunt consemnate în dosarele privind castelele: Peleş, Pelișor, Foișor și Bran.

Pentru fiecare din aceste unități, au fost întocmite inventare pe materii și pe camere, fiecare din ele în câte șase exemplare (1 original și 5 copii).

În urma dispozițiilor stăruitoare primite din partea dlui Subinspector General Alexandra Panaitescu, Președintele comisiei locale de inventariere Peleş-Sinaia, delegatul M.I.C.-ului, inventarele pe materii sunt lipsite în dreptul câtorva secțiuni de filele respective, întrucât la cererea Dsale, ele au trebuit să fie atașate inventarelor pe camere, pentru care fusese prevăzută numai indicația numerică a obiectului cu referire specială la inventarul pe materii (ne gândisem a recurge la această soluție, întrucât o a doua baterie la mașină a scriptelor anumitor secții ar fi necesitat un timp de care nu am fi putut dispune). Astfel încât, deși Comisiunea noastră înaintează câte 12 dosare pentru fiecare Castel în parte, șase dintre aceste dosare și anume, cele pe materii se prezintă incomplet, ceea ce va îngreuna consultarea lor cu folos.

Coordonarea scriptelor, evidența lor, repartizarea lor în dosare și în general toate operațiunile de secretariat privind ansamblul operațiunilor efectuate de Comisiune, au fost gîrate de subsemnatul Radu Bogdan, Secretarul General al comisiei.

Toate dosarele și documentele operative ale Comisiunii noastre poartă semnătura președintelui Comisiunii și a Secretarului General al Comisiunii, fiind sigilate cu ștampila metalică încredințată nouă de onor. Organele Ministerului Industriei și Comerțului prin Direcțiunea Generală a Controlului Economic. Această ștampilă a servit conform dispozițiilor primite și la ștampilarea tuturor cărților aflătoare pe domeniile Peleş – Sinaia și Bran. Ea poartă antetul Comisiunii noastre înscris într-o circonferință, având gravate în centru inițialele Republicei Populare Române.

PREȘEDINTELE COMISIUNEI

George Oprescu
(semnătură)

SECRETARUL GENERAL AL
COMISIUNEI

Radu Bogdan
(semnătură)

[ANR, fond *Ministerul Artelor și Informațiilor. Direcția Arte Plastice*, ds. 147/1948, f. 14-23.]

10. <1948>. Referat privind instalarea unui Muzeu Național de artă plastică în aripa Kretzulescu a Palatului Regal.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL ARTELOR ȘI INFORMAȚIILOR
DIRECȚIUNEA ARTELOR
CONSILIUL SUPERIOR AL MUZEELOR

REFERAT

DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Potrivit dispozițiilor permise de la Domnia Voastră, subsemnații G. Oprescu, Inspector General Lelia Rudașcu, Inspector General Radu Bogdan, arh. Diaconu, arh. N. Cucu, arh. Haber și arh. Rodica Alexandru, am vizitat aripa numită Kretzulescu a palatului din Piața Republicei, în vederea instalării eventuale a Muzeului Național de artă plastică, în acel local.

La această cercetare la fața locului, au mai luat parte și D-nii:

Arh. Nenciulescu, arh. N. Lupu, arh. Dinu Ignătescu, din partea Biroului Tehnic al construcției palatului;

Arh. M. Pompei din partea Serviciului Tehnic al Primăriei Municipiului București;

Inginer Ioanid din partea M.L.P., Direcția construcției și refaceri;

De asemenea, au luat parte și D-nii Racu și Vlăduț, din partea administrației palatului.

Am constatat:

1. Această aripă a palatului se poate izola perfect de restul palatului.

Ea este constituită din 2 corpuri distincte:

Unul aproape complet terminat, având nevoie numai de mici reparații și amenajări;

Altul ridicat de roșu, terminarea căruia există parte din materialul necesar: piatra pentru fațadă, fierăria pentru deschideri (ferestre, luminatoare etc.)

2. Partea imediat utilizabilă din această clădire putea încă de pe acum să servească de Muzeu pentru operele de artă ce ar trebui să fie alese din diversele palate ale fostei dinastii.

Nefiind însă clădite în vederea unui muzeu, vom întâmpina oarecari greutăți, care pot fi înlăturate, așa încât prezentarea obiectelor să se facă în condițiuni destul de bune.

Totuși, numai atunci când se va termina și cealaltă porțiune a aripei Cretzulescu, care a fost inițial proiectată și construită în vederea creerii unui Muzeu, vom putea realiza acest muzeu în condițiunile cerute de muzeografia modernă.

Terminarea porțiunii de roșu, atât de indispensabilă Muzeului, poate fi adusă la îndeplinire chiar în campania anului acestuia, dacă ni se dau fondurile necesare.

În cazul acesta, vom dispune pentru instalarea Muzeului, de săli spațioase și luminoase, de toate anexele absolut necesare unui Muzeu modern, adică ateliere de restaurare, fotografiere, încadrări, montări și tâmplărie, precum și de localurile pentru depozit.

3. Pentru instalarea imediată a Muzeului în porțiunea utilizabilă (mici reparații, amenajări, transportul obiectelor de artă în București și aranjarea lor) este necesară o sumă de aproximativ 12 milioane lei.

Pentru terminarea porțiunii, actualmente de roșu, o apreciere sumară a arhitecților și inginerilor specialiști, este nevoie de o sumă aproximativ variind între 90 și 100 milioane lei.

G. Oprescu
Radu Bogdan
arh. Nicolae Cucu
arh. R. Alexandru
(semnături)

[ANR, fond *Ministerul Artelor și Informațiilor. Direcția Arte Plastice*, ds. 135/1948, f. 1.]

11. <1948>. Propunere de transformare a Castelului Peleş în muzeu.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL ARTELOR ȘI INFORMAȚIILOR
DIRECȚIUNEA ARTELOR

Domnule MINISTRU,

Prin referatul de față Dl. Prof. G. Oprescu, Directorul General al Muzeului Național și Președinte al Comisiunii de inventariere și evaluare a obiectelor de artă din Castelul Peleş, arată că – prin caracterul arhitectonic și prin valoarea istorică a obiectelor încastate sau făcând parte din îmbrăcămintea zidului, precum și prin faptul că în acest Castel se păstrează o mulțime de obiecte de mai mică valoare artistică dar totuși demne de a forma un Muzeu – Castelul Peleş (fără anexele care se pot utiliza în alt scop) constituie un Muzeu.

Castelul Peleş, însă, a fost repartizat Președinției Consiliului de Miniștri.

Întrucât socotim că cele expuse de Dl. Prof. G. Oprescu în referatul D-sale sunt întemeiate, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a aprecia dacă nu este cazul ca

Departamentul nostru să facă intervențiile necesare pentru a i se repartiza Castelul Peleş, în scopul înființării unui Muzeu.

DIRECTOR
ss/indescifrabil

INSPECTOR GENERAL
ss/indescifrabil

[ANR, fond *Ministerul Artelor și Informațiilor. Direcția Arte Plastice*, ds. 135/1948, f. 2]

12. <1948>. Lista tablourilor ridicate de la Peleş pentru a fi expediate Pinacotecii RSR

Lista tablourilor ridicate din Peleş pentru a fi expediate la București pentru Pinacoteca Republicii

Autorul și titlul lucrării	Tehnica	Dimensiunile	Lada nr.
Suardi BARTOLOMEO, Il BRAMANTINO Călăreți și personajii într-un peisagiu venețian	Ulei pe lemn	1,020 x 0,830	63
ȘCOALA LUI CARPACCIO	Tempera	0,606 x 1, 010	543
BRONZINO AGNOLO Venus și Amor	Ulei	0,550 x 0,830	1a
ȘCOALA LUI CARPACCIO Vulcan făurind aripile lui Amor	Tempera	0,680 x 0,780	36
ȘCOALA LUI DURER Răpirea Anymonei	Ulei	0,675 x 1,078	74
VENEZIANO DOMINICO Fecioara cu pruncul	Tempera	0,832 x 0, 532	100
SALIBA ANTONELLO Fecioara cu pruncul	Tempera	1,080 x 0,694	306
ZAMPIERI DOMENICO, numit DOMENICHINO Isus copil cu crucea în brațe	Ulei	0,978 x 0,733	56

M. Tîrnă, *Inventarierea averii familiei regale române (III)*

ALLEGRI ANTONIO, numit CORREGIO, Cei patru Evangheliști	Ulei	0, 758 x 1,095	89
ȘCOALA OLANDEZĂ, La marginea drumului	Ulei	0,719 x 0,662	2 a
ȘCOALA FLAMANDĂ, SEC. XVIII, Portret de magistrat	Ulei	0,878 x 0,734	539
ZOPPO MARCO, Madona cu Sfinții	Tempera	0,264 x 0, 221	plecat la Buc. cu DI Prof. Oprescu
FONTANA LAVINIA, Noli me tangere	Ulei	1,285 x 0,973	1b
ANONIM SEC. XVIII, Portret împ. Ecaterina	Ulei	0,985 x 0,815	303
GRIGORESCU NICOLAE, Vedere din Câmpu-Lung	Ulei	0,334 x 0,235	48
RICCIARELLI DANIELE da VOLTERA, Coborârea de pe cruce	Ulei	0,430 x 0,300	50 a
ATRIBUIT LUI RAFAEL (?) Cap de madonă	Desen peniță	0,130 x 0,120	53
RAFFAELLINO DEL COLLE (?), Buna Vestire	Tempera	2,100 x 1,492	311
Atribuit lui VASARI GIORGIO sau lui BRONZINO AGNOLO, Sfânta Familie	Tempera	1,520 x 1,280	309
HEMESSEN JAN van, Chemarea Sf. Matei	Ulei	1,110 x 1,407	69
Barbieri Giovanni Francesco: Il Guercino-Agar În deșert	Ulei	1,320 x 1,695	37
Romano Giulio – Triumful Galateei	Desen	0,327x0,453	68
Școala Olandeză sec. XVII	Ulei	1,950x1,620	310

David Louis Jacques; Andromaca Lângă cadavrul lui Hector	Ulei	0,323x0,792	7
Prud Hon Pierre – Lecția de Pictură	Ulei	1,440x1,100	307
Teniers David – Chermesă	Ulei	0,845x1,085	304
Grigorescu Nicolae, Fată cosând	Ulei	0,350x0,195	7
Luchian Ștefan – Femeie pe canapea	Ulei	0,420x0,650	7
Luchian Ștefan – Peisaj	Pastel	0,552x0,460	67
Zurbaran Francisco – Îngerul păzitor	Ulei	1,360x0,960	57
Luchian Ștefan – Flori de câmp	Pastel	0,580x0,440	30
Luchian Ștefan – Flori	Pastel	0,495x0,695	67
Luchian Ștefan – Natură moartă cu flori și mere	Ulei	0,450x0,560	30
Zurbaran Francisco – Sfântul Blazius	Ulei	0,925x0,324	110
Juanes Vincente Juan – Triumful Fecioarei Înconjurată de îngeri	Ulei	2,340x1,875	2 bis
Cano Alonso – <i>Flagelația lui Cristos</i>	Ulei	1,300x1,070	75
Dyck Antonio van sau Cornelis de Vos – Portret de femeie	Ulei	2,470x1,470	90
Navarrete Juan Fernandez – Sfânta familie	Ulei	2,160x1,510	121
Școala Spaniolă – Grup de Femeie cu copiii	Ulei	0,750x0,990	65

M. Tirnă, *Inventarierea averii familiei regale române (III)*

Velasquez Diego Rodriguez da Silva – Portretul lui Filip al IV-lea	Ulei	0,445x0,370	1 bis
Leal Valdes – Capul Sf. Ioan Botezătorul	Ulei	0,490x0,760	1 bis
Morales Luis – Pieta	Ulei	0,580x0,455	1 bis
Pereda Antonio – Imaculata concepție	Ulei	2,010x1,600	121
Rincon Antonio – Încoronarea Fecioarei	Ulei	1,170x0,770	98
Antolinez Juan – Extazul Sf. Magdalena	Ulei	2,077x1,450	10
Poussin Nicolae– Sine Cerere et Baccho friget Venus	Ulei	0,380x0,428	41
Claudee Lorrain Le Gellee – Peisagiu italian cu figuri	Ulei	0,700x0,900	38
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,630x0,460	1 bis
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,730x0,506	50
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,730x0,506	50
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,570x0,408	50a
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,570x0,405	89
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,730x0,516	50
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,758x0,495	53
Atelierul lui Lancret Nicolas –	Ulei	0,507x0,837	50

Scenă câmpenească

Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,568x0,410	89
Atelierul lui Lancret Nicolas – Scenă câmpenească	Ulei	0,570x0,408	81
Tischbein Johann Heinrich – Portretul unui copil	Ulei	0,600x0,500	25
Brueghel Jan. – Vas cu flori	Ulei	1,045x0,760	53
Brueghel Jan. – Vas cu flori	Ulei	1,610x1,180	64
Școala franceză sec. XIX	Ulei	0,400x0,320	305
Dyck Anton Van – Isus în grădina măslinilor	Ulei	1,020x0,850	88
Thulden Theodor Van – Triumful unui general victorios	Ulei	1,550x2,600	301
Delacroix Eugene – Studiu pentru Barca lui Dante	Ulei	0,640x0,780	20
El Greco – Adorația păstorilor	Ulei	3,460x1,370	302
Anonim Toscan – Cap Sf. Ioan Botezătorul	Frescă	0,450x0,360	48
El Greco – Logodna Sf. Fecioare	Ulei	1,100x0,830	94
Signorelli Luca – Predelă cu trei scene	Ulei	0,200x1,400	48
Garboni Giovanni Bernardo – Portret	Ulei	2,410x1,590	96
Tristan Luis – Coborârea Sf. Duh	Ulei	1,830x1,100	98
Bassano Jacopo – Crucificarea	Ulei	1,940x1,365	85
Castelli Valerio – Madona cu Pruncul	Ulei	1,380x0,960	54
El Greco – Sf. Mauriciu	Ulei	1,450x1,070	1
Bassano Jacobo – Mater dolorosa	Ulei	0,660x0,570	16

M. Timă, *Inventarierea averii familiei regale române (III)*

Velasquez Diego – Portret	Ulei	1,540x1,140	112
Douffet Gerard – Coborârea de pe cruce	Ulei	1,160x1,180	91
Tintoretto Jacopo – Portret	Ulei	1,240x1,020	24
Tintoretto Jacopo – Portret	Ulei	1,120x0,910	66
Anonim Toscan – Fragment de predelă	Tempera	0,270x0,420	1a
Anonim German – Sf. Familie	Ulei	0,310x0,250	543
Dolci Carlo (?) – Mater dolorosa	Ulei	0,140x0,110	543
Wael Corelis – Scenă militară	Ulei	0,755x0,630	31
Valentin Jean – Grup petrecând	Ulei	0,460x0,560	3a
Elsheimer Adam – Adorația păstorilor	Ulei	0,267x0,315	435
Lingelbach Johannes – Piața Quirinalului	Ulei	0,735x0,603	99
Poelenburgh Cornelis – Peisaj cu personaje	Ulei	0,620x0,880	28
Guercino – Sf. Francisc în extaz	Ulei	2,630x1,840	92
Reni Guido – Sf. Magdalena	Ulei	0,780x0,670	31
Atelierul lui Murillo – Imaculata concepție	Ulei	1,970x1,230	70
Sebastiano Del Piombo – Un miracol al Fecioarei	Ulei	2,540x1,960	56
Frangelico – (maniera) Noli me tangere	Tempera	0,250x0,185	543
Zuccaro Federico – Răstignirea	Ulei	0,739x0,516	2
Dolci Agnese – Adorația păstorilor	Ulei	0,580x0,440	2a

M. Tîrnă, *Inventarierea averii familiei regale române (III)*

Zuccaro Teddeo – Cristos mort	Ulei	2,460x1,660	138
Becker August – Peisaj	Ulei	0,870x1,480	34
Barbarini F. – Peisaj	Ulei	0,600x0,790	47
Ruysch Rachel – Flori într-un vas	Ulei	1,420x1,119	35
Corregio Antonio – Madonă	Ulei	0,460x0,340	3a
Anonim Italian – Circumcizie	Ulei	0,400x0,360	31
Kranach Lukas – Venus și Amor	Ulei	1,040x0,570	17
Kranach Lukas – Tăierea capului Sf. Ioan	Ulei	0,855x0,560	9
Eckhout Gerbrand – Toaleta Estherei	Ulei	0,830x0,640	9
Schoor Nicolas van – Un concert	Ulei	1,550x1,680	60
Rembrandt – Haman implorând iertarea Estherei	Ulei	2,360x1,860	168
Bonifacio Veronese – Întoarcerea Fiului risipitor	Ulei	1,710x2,440	300
Procaccini Camillo – Samson dărâmând templul	Ulei	1,440x1,920	120
Carboni Giovanni – Portret	Ulei	2,110x1,420	300
Voltera Daniele – Coborârea de pe cruce	Ulei	1,270x0,845	86
Greuze – Portretul lui Mozart elev	Pastel	0,290x0,330	53
Cuyp Albert – Plecarea la vânătoare	Ulei	0,760x1,010	63
Velde Van De – Scenă de bătălie	Ulei	0,870x1,490	301
Anonim în maniera lui Salvador Rosa – Marină	Ulei	1,000x1,520	69
Foppa Vincenzo – Punerea în Mormânt	Ulei	0,560x0,315	50a

PROCES-VERBAL

Astăzi anul 1948 luna Septembrie ziua 24.

Noi Teodora Vonescu și Dumitru Brăiculescu, Delegați ai Ministerului Artelor și Informațiilor cu împuternicirea Nr. 3869 din 26 August 1948, în calitate de delgați primitori, am preluat de la Dl. Angelescu Grigore, custode predător al bunurilor foste regale din castelul Peleş din Sinaia, Jud. Prahova, icoanele și tablourile de pictură principală specificate în listele anexate, numerotate de la 1-5, care se expediază la București cu al patrulea transport.

Drept care am încheiat prezentul Proces-Verbal în șapte exemplare.

Am predat
Custode

Angelescu Grigore
(semnătura)

Am primit
Ministerul Artelor și
Informațiilor

Delegat :

Vonescu Teodora (semnătura)

Brăiculescu D – tru (semnătura)

[ANR, fond *Ministerul Artelor și Informațiilor. Direcția administrativă*, ds. 430/1948, f. 18-28]